

## **Рекомендації щодо проходження підсумкового тестування студентами з навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки»**

Одним з найважливіших компонентів навчального процесу є систематичний, добре організований контроль якісного рівня знань студентів. Тести – це інструменти для вимірювання, а результати – це бали студентів, які означають показник вимірювання їхніх знань та розуміння, здатностей, компетентності, придатності до роботи, а також інших завдань, що ставляться перед тестом.

Мета тестування – виявити рівень знань студентів, оцінити ступінь засвоєння ними навчального курсу, а також стимулювати активність їх пізнавальної діяльності. Когнітивні тести, що використовуються в навчальній дисципліні «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» – це інструменти вимірювання, які складають основу для прийняття рішень. Це можуть бути рішення, починаючи від відповідей на питання «чи засвоїв студент навчальну дисципліну на достатньому рівні?». Всі тести, що використовуються у навчальній дисципліні «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» надають валідні результати.

Тестові завдання – це будівельні блоки тестів, кожен з яких докладається до валідності тесту. Запропоновані тестові завдання виокремлюють студентів, які мають якості, необхідні для отримання заліку, від студентів, які таких якостей не мають. Знання та розуміння, необхідні для того, щоб дати правильну відповідь, повинні бути релевантними, завдання сформульовані чітко і недвозначно.

Кожне тестове завдання розроблено з урахуванням загальних критеріїв якості тестування. Зокрема, застосовано п'ять основних критеріїв: валідність, надійність, об'єктивність, ефективність, прийнятність. Також тестові завдання є прийнятними, і з погляду психометрії, і з етичного погляду.

Контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу з

навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки», що проводиться наприкінці модулів у формі виконання тестових завдань.

Тестові завдання є до кожного блоку та сформований підсумковий тест на стандартизованому електронному навчально-методичному комплексі кафедри земельного та аграрного права в розділі «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» – <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=771>

### *Модуль 1. Загальна характеристика та правове регулювання реєстрації речових прав на земельні ділянки.*

*Блок 1. Сучасні правові проблеми розуміння реєстрації речових прав на земельні ділянки.*

Студенти повинні знати: Поняття реєстрації прав на земельні ділянки. Поняття та ознаки реєстрації речових прав на земельні ділянки. Особливості державної реєстрації речових прав на землю.

Систему органів та суб'єктів, які здійснюють повноваження у сфері державної реєстрації прав. Повноваження суб'єктів державної реєстрації прав.

Особливості правовідносин у сфері реєстрації прав на землю. Підстави та умови виникнення правовідносин у сфері реєстрації прав на землю.

Особливості та порядок ведення державного реєстру речових прав. З якого моменту виникає право власності на земельну ділянку. З якого моменту виникає право постійного землекористування. Чи підлягає державній реєстрації право суборенди земельної ділянки.

В чому полягає специфіка інформації про зареєстровані права на нерухоме майно та їх обтяження, що міститься у Державному реєстрі прав. Характеристику речових прав та їх обтяжень, що підлягають державній реєстрації. Які речові права та їх обтяження не підлягають державній реєстрації.

Порядок отримання документів за результатом розгляду заяв у сфері державної реєстрації прав.

*Блок 2. Реєстраційна процедура: об'єкти, суб'єкти та етапи.*

Студенти повинні знати: Поняття реєстраційної процедури. Правові засади державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Об'єкти державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Суб'єктний склад державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Систему органів та суб'єктів, які здійснюють повноваження у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної реєстрації прав на земельні ділянки. Повноваження територіальних органів Міністерства юстиції України у сфері державної реєстрації прав на земельні ділянки. Повноваження суб'єктів державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Повноваження державних реєстраторів речових прав на земельні ділянки.

Процедуру державної реєстрації речових прав на земельні ділянки: етапи. Підстави для державної реєстрації земельних прав. Особливості порядку державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

Специфіку правового регулювання розгляду та вирішення земельних спорів, що виникають у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

*Блок 3. Правові проблеми ведення Державного реєстру прав на нерухоме майно та їх обтяжень в аспекті реєстрації прав на земельні ділянки.*

Студенти повинні знати: Поняття та особливості ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Структуру Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Особливості формування заяв у сфері державної реєстрації прав. Особливості внесення відомостей до Державного реєстру прав. Особливості формування

реєстраційної справи. Особливості внесення відомостей про скасування записів/відомостей в Державному реєстрі прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Особливості пошуку відомостей у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Порядок надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Строки надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Правові позиції Верховного Суду щодо ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Особливості закриття розділу Державного реєстру речових прав та реєстраційної справи.

*Блок 4. Особливості державної реєстрації права власності на земельну ділянку.*

Студенти повинні знати: Правове забезпечення державної реєстрації права власності на земельну ділянку. Поняття та юридичні ознаки земельної ділянки як об'єкта цивільних прав. Порядок формування та державної реєстрації земельної ділянки, підстави та порядок її скасування. Підстави для відмови у державній реєстрації земельної ділянки. Виправлення помилок, що виникають у Державному земельному кадастрі. Строки, підстави та порядок державної реєстрації права власності на земельну ділянку. Особливості плати за реєстраційні дії. Особливості правовідносин у сфері державної реєстрації права власності на земельну ділянку. Порядок інформаційної взаємодія між Державним земельним кадастром та Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, іншими реєстрами.

*Блок 5. Здійснення реєстрації окремих видів права власності. Спільна власність. Довірча власність.*

Студенти повинні знати: Порядок державної реєстрації права власності на земельну ділянку. Повноваження суб'єктів, що проводять державну реєстрацію прав.

Особливості державної реєстрації права власності на земельну ділянку. Здійснення державної реєстрації права власності на земельну ділянку. Особливості державної реєстрації права спільної сумісної власності на земельну ділянку. Окремі особливості державної реєстрації права спільної часткової власності на земельну ділянку. Порядок виділу частки в праві спільної часткової власності на земельну ділянку. Порядок державної реєстрації при поділі земельної ділянки. Особливості державної реєстрації при об'єднанні земельних ділянок. Особливості державної реєстрації при реалізації права довірчої власності на земельну ділянку.

*Блок 6. Сучасний стан правового регулювання реєстраційної діяльності у сфері права землекористування.*

Студенти повинні знати: Ключові поняття у сфері державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень (Державна реєстрація прав на земельні ділянки; Державний реєстр прав на нерухоме майно; реєстраційна діяльність).

Сферу дії Закону України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень”. Ознаки правових норм у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Класифікацію правових норм у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки за різними критеріями. Класифікацію правовідносин у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

Перелік прав, які підлягають державній реєстрації. Ознаки відомостей, що заносяться до Реєстру прав. Речові права, що не підлягають державній реєстрації.

Поняття та ознаки реєстраційної діяльності у сфері права землекористування. Структуру Державного реєстру прав. Особливості функціонування Розділів та реєстраційних справ, як складових Державного реєстру прав.

### *Блок 7. Правове забезпечення реєстрації права оренди землі.*

Студенти повинні знати: Правове визначення права оренди землі. Поняття договору оренди землі як підстави державної реєстрації. Істотні умови договору оренди землі. Особливості об'єктів договору оренди землі. Строки оренди землі в залежності від категорії та виду використання. Поняття, види та особливості орендної плати за землю. Порядок укладення договору оренди земельної ділянки. Особливості та правові моделі укладення договору оренди земельної ділянки державної або комунальної власності. Порядок державної реєстрації права оренди земельної ділянки. Особливості державної реєстрації права оренди земельної ділянки. Правові позиції Верховного Суду щодо реєстрації права оренди земельної ділянки.

### ***Модуль 2. Актуальні питання реєстрації окремих видів речових прав на земельні ділянки.***

*Блок 8. Реєстрація права постійного користування. Правові проблеми використання судової практики при реєстрації права постійного користування земельною ділянкою.*

Студенти повинні знати: Загальну характеристику права постійного користування земельною ділянкою. Суб'єктно-об'єктний склад права постійного користування земельною ділянкою. Особливості суб'єктного складу права постійного землекористування землями водного фонду та земельними ділянками лісогосподарського призначення. Підстави та порядок виникнення права постійного землекористування. Підстави, умови та порядок припинення права постійного землекористування.

Особливості визнання дійсним права постійного землекористування у разі його виникнення до 1 січня 2013 року.

Особливості державної реєстрації права постійного користування земельною ділянкою. Сплата адміністративного збору за державну реєстрацію права постійного користування земельною ділянкою. виправлення технічних помилок, допущених під час внесення відомостей

про право постійного користування земельною ділянкою до Державного реєстру прав.

Правові позиції Верховного Суду щодо реєстрації права постійного користування земельною ділянкою; переходу права постійного користування земельною ділянкою; Правові позиції Верховного Суду щодо переходу права постійного користування земельною ділянкою до фермерських господарств від їх засновників. Правові позиції судів щодо успадкування права постійного користування земельною ділянкою.

Юридичні підстави державної реєстрації права постійного землекористування фермерського господарства. Перелік документів, необхідних для проведення державної реєстрації права постійного користування земельною ділянкою за фермерським господарством.

*Блок 9. Актуальні питання реєстрації права емфітевзису, суперфіцію та сервітуту.*

Студенти повинні знати: Загальну характеристику окремих титулів права землекористування. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) та для забудови (суперфіцій). Підстави виникнення емфітевзису та суперфіцію щодо земельних ділянок державної та комунальної власності, а також приватної власності. Порядок укладення договорів емфітевзису та суперфіцію. Строки користування земельною ділянкою державної, комунальної, приватної власності для сільськогосподарських потреб та для забудови. Підстави та умови припинення права користування земельною ділянкою.

Особливості державної реєстрації права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб та для забудови. Специфіку правового регулювання розгляду та вирішення земельних спорів щодо реєстрації права емфітевзису, суперфіцію, сервітутів. Правові позиції Верховного Суду щодо реєстрації права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Особливості та

правові позиції Верховного Суду щодо реєстрації права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Практику вирішення спорів щодо: одночасного існування державної реєстрації права емфітевзису і права оренди на одну і ту ж саму земельну ділянку; спорів про визнання недійсним договору суперфіцію тощо.

Поняття та види права земельного сервітуту, їх значення для забезпечення земельних прав. Юридичну характеристику права на сервітутне користування чужою земельною ділянкою. Підстави та порядок встановлення та припинення права земельного сервітуту. Особливості вирішення судами справ щодо встановлення та припинення земельних сервітутів. Особливості державної реєстрації права земельного сервітуту. Земельні спори та правові позиції Верховного Суду у справах щодо реєстрації права земельного сервітуту.

*Блок 10. Забезпечення захисту прав власників та користувачів земельних ділянок при здійсненні реєстраційної діяльності.*

Студенти повинні знати: Загальну концепцію захисту прав громадян та юридичних осіб. Поняття права на захист.

Поняття та загальну характеристику способів захисту земельних прав. Поняття, загальну характеристику та значення основних способів захисту прав на земельні ділянки. Види способів захисту прав громадян та юридичних осіб під час проведення державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Форми та способи захисту земельних прав громадян та юридичних осіб у процесі реєстраційної діяльності. Адміністративний та судовий порядок захисту земельних прав громадян та юридичних осіб у процесі реєстраційної діяльності. Способи судового захисту порушених прав та інтересів громадянина та юридичної особи у процесі реєстраційної діяльності.

Правове становище та посадові обов'язки суб'єктів державної реєстрації прав. Заходи, що вживаються у разі виявлення порушення законодавства під



час державної реєстрації прав. Порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Строки оскарження рішень державних реєстраторів. Вимоги до форми та змісту скарги громадянина чи юридичної особи на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єкта державної реєстрації прав або територіального органу Міністерства юстиції України. Порядок здійснення контролю у сфері державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

Порядок розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації прав, територіальних органів Міністерства юстиції України. Порядок розгляду скарг громадян та юридичних осіб Міністерством юстиції України та його територіальними органами.

Порядок відшкодування шкоди, заподіяної Державним кадастровим реєстратором фізичним чи юридичним особам під час виконання своїх обов'язків.

### ***Навчально-методичне та інформаційне забезпечення для проходження підсумкового тестування***

#### *Нормативно-правові акти*

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#top>.
4. Деякі питання удосконалення механізмів захисту речових прав на земельні ділянки: постанова Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 р. № 925. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/925-2017-п#Text>.

5. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 553). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text>

6. Порядок доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127 (в ред. від 06.06.2018 р. № 484). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/484-2018-%D0%BF#n548>

7. Порядок надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127 (в ред. від 26.06.2019 р. № 599). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2019-%D0%BF#n43>

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії рейдерству: Закон України від 05.12.2009 р. № 340-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/340-20#Text>.

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція): Закон України від 12.02.2015 р. № 191-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191-19#Text>.

10. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>

11. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text>

13. Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру: постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF#Text>

14. Про затвердження Вимог до оформлення заяв та рішень у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 21 листопада 2016 р. № 3276/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1504-16#Text>

15. Про затвердження Інструкції щодо проведення поділу, виділу та розрахунку часток об'єктів нерухомого майна: наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 18 червня 2007 р. №55 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0774-07#Text>

16. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: пост. Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF?find=1&text=%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%>

17. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2011-%D0%BF#Text>

18. Про затвердження Порядку взаємодії інформаційних систем Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Державного земельного кадастру: наказ Мінекономіки та Мінюсту України від 26.11.2020 р. № 1177/35460. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1177-20#Text>

19. Про затвердження Порядку доступу державних реєстраторів прав на нерухоме майно та користування відомостями Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2017-%D0%BF#n61>

20. Про затвердження Порядку інформаційної взаємодії між Державним земельним кадастром, іншими кадастрами та інформаційними системами: постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.2013 р. № 483. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2013-%D0%BF#Text>

21. Про затвердження Порядку формування та зберігання реєстраційних справ: від 18.11.2016 р. № 3267/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1499-16#Text>

22. Про затвердження Типового договору оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом: Постанова КМ України від 02. 03. 2021 р. № 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572-2021-%D0%BF#Text>

23. Про затвердження Типового договору оренди землі: Постанова КМ України від 03.03.2004 р. № 220. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/220-2004-%D0%BF>

24. Про оренду землі: Закон України від 06.1998 р. № 161-XIV в ред. від 02.10.03. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

25. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Верховного суду України від 16.04.2004 No 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04#Text>

### *Література*

#### *Основна література*

1. Буракова А. М. Визнання недійсними рішень органів владних повноважень як спосіб захисту земельних прав. Харків: Юрайт, 2019. 188 с.
2. Каракаш І. І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2017. 436 с.
3. Ковач Д. Л. Виникнення суб'єктивних земельних прав : монографія. Харків : Фінарт, 2019. 224 с.
4. Костюченко М.С. Правове регулювання оренди водних об'єктів в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.06. Харків, 2018. 231 с.
5. Кузьменко Н. О. Рішення органів місцевого самоврядування в механізмі правового регулювання земельних відносин: монографія. Київ: Алерта, 2018. 264 с.

6. Малохліб О. С. Правові засади використання земельних ділянок для житлового будівництва: моногр. Харків: Юрайт, 2021. 176 с.
7. Мироненко І. В. Інститут права сусідства: теоретичні та практичні аспекти: моногр. Івано-Франківськ, Супрун В.П., 2019. 341 с.
8. Одарюк М. П. Правові засади земельних процедур: монографія. Харків: ТОВ «Планета-Прінт». 2020. 176 с.
9. Правові позиції Великої Палати Верховного Суду у спорах, що виникають із земельних правовідносин: посібник / Л. А. Швецова та ін. Харків, 2021. 908 с.
10. Піфко О.О. Реєстрація прав на землі у країнах Європи: порівняльний аналіз: дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.06 / Ужгород, 2011. 215 с.
11. Ріпенко А. І. Використання земель для містобудівних потреб: теоретичні та практичні проблеми: моногр. Херсон: Гельветика, 2019. 496 с.
12. Федчишин Д. В. Реалізація та захист земельних прав в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Херсон: Гельветика, 2020. 418 с.
13. Чирик А. О. Спільна часткова власність на земельну ділянку: монографія; за заг. ред. проф. М. В. Шульги. Харків: Юрайт, 2020. 172 с.
14. Юрченко Е. С. Право сільськогосподарського землекористування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2019. 227 с.
15. Дайджест практики Верховного Суду у справах із договору оренди землі URL: [https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new\\_folder\\_for\\_uploads/supreme/Daijest\\_orenda\\_zemli\\_2018\\_2021.pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Daijest_orenda_zemli_2018_2021.pdf)
16. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду у справах зі спорів, що виникають із земельних відносин (застосування норм матеріального права) Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 20.04.2018 по 18.09.2019 р. URL: [https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/dajdjest VP\\_zemelni\\_sporu\\_2018\\_2019.pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/dajdjest VP_zemelni_sporu_2018_2019.pdf)
17. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду в земельних спорах за участю органів Держгеокадастру за період із 01.03.2018

по 23.11.2020р. URL:[https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new\\_folder\\_for\\_uploads/supreme/Daidzhest\\_VP\\_VS.pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Daidzhest_VP_VS.pdf)

18. Земельні спори: правові висновки Верховного Суду / Упорядник Ю. Я. Чумак. Київ: Алерта, 2021. 350 с.

19. Земельне право: навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів: Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 326 с.

20. Посібник для підготовки до іспиту із земельного права / В.І. Гордєєв, Д.М. Золотарьова, І.В. Ігнатенко та ін.; за заг. ред. проф. Шульги М.В. Харків: Юрайт, 2019. 380 с.

21. Посібник для підготовки до іспиту із земельного права / Д. В. Санніков, М.В. Шульга, В.І. Гордєєв, Харків: Право, 2021. 376 с.

#### *Додаткова література*

1. Боднарчук О. Г., Боднарчук О. І. Проблемні питання правового регулювання відносин щодо користування чужою земельною ділянкою (суперфіцію) в Україні. *Наукові праці НУ ОЮА*. 2020. С. 19-24.

2. Бежевець А. М., Бондаренко М. М. Державна реєстрація права власності на нерухоме майно: проблеми та перспективи розвитку. *InterConf*. 2021. № 60. С. 230 – 236. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/13364/12280>

3. Висіцька І. Емфітевзис: правова природа, умови, форма, доцільність застосування. *Землевпорядний вісник*. 2019. № 11. С. 41-47.

4. Висіцька І. Спірна дата. 2.02.2022. URL:<https://agrotimes.ua/article/spirna-data-stroku-diyi-dogovoru-orendy-zemli/>

5. Висіцька І. Право постійного користування землею: чи можливе правонаступництво? *Землевпорядний вісник України*. 2019. № 10. С. 41 – 45.

6. Гоменюк І. Реєстрація прав на землю. *Земельні відносини: Тематичний збірник*. 2019. Вип.6. С.13.

7. Гудима М.М. Правова природа державної реєстрації як юридичного факту в механізмі динаміки речових прав. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* 2020. Вип. 1 (45). С.45-51.

8. Данілік Д. М., Лісова Т. В., Хомінець С. В. Правові проблеми при вчиненні реєстраційних дій в аспекті реєстрації прав на земельні ділянки. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2022. № 3.

9. Данілік Д. М., Хомінець С. В., Шульга М. В. Генеза правового регулювання земельно-реєстраційних відносин. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2022. № 3.

10. Ільків О. В. Захист прав користувача земельної ділянки, наданої для сільськогосподарських потреб. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2021. № 1. С. 32-36.

11. Ільків О. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). *Юридичний вісник.* 2021. № 2. С. 98-104.

12. Ільків Н.В. Строки у договорі оренди землі державної власності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* 2018. Вип. 2. С. 116-125.

13. Кулинич П. Право фермерського господарства на землю свого засновника. *Землевпорядний вісник України.* 2020. № 2. С. 33 – 36.

14. Лісова Т.В., Шульга М.В., Шульга Т.М. Особливості захисту земельних прав у процесі здійснення реєстраційних дій. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2022. № 3.

15. Марусенко Р. І. Сервітут земельний. *Велика українська юридична енциклопедія.* Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М.В. Шульга, В.В.Носік, П.Ф.Кулінич та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право. 2019. С. 569-573.

16. Мірошніченко А. М. Реєстрація прав на земельні ділянки. *Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т.* Т. 16 : Земельне та аграрне право /

редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 539–541.

17. Мірошніченко С. Посібник оренда землі від А до Я. Порядок реєстрації права оренди земельної ділянки. Остання редакція від 26.09.2019 р. URL: <https://dl.omp.ua/knowledge-base>

18. Непомящая І.О. Перспективи вдосконалення системи державної реєстрації майнових прав. *Часопис цивілістики*. 2020. Вип. 39. С.54-59.

19. Одарюк М.П. Визначення поняття процедур у земельному праві. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 1. Т. 2. С. 10-15.  
Одарюк М. П. Процедурні питання виникнення прав на землю. *Правові новели*. 2018. № 5. С. 42-48.

20. Олійник І. Еволюція механізму державної реєстрації речових прав на нерухоме майно в Україні. *Збірник наукових праць НАДУ*. 2019. Вип. 2. С.84-91.

21. Пашкевич І. Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки та її реєстрація. Проблеми, невідповідності та пропозиції. *Землевпорядний вісник*. 2018. № 3. С. 16–20.

22. Сидор В.Д. Право оренди земельної ділянки. *Велика українська юридична енциклопедія*. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М.В. Шульга, В.В. Носік, П.Ф. Кулінич та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право. 2019. 696 с.

23. Спасибо-Фатеева І.В. Значення державної реєстрації для набуття права власності на нерухомість. *Право України*. 2020. № 11. С. 127-141.

24. Сперчун О. О. Поділ земельних ділянок, що перебувають у спільній сумісній (частковій) власності осіб, подальша державна реєстрація новостворених земельних ділянок, отриманих у результаті поділу. Алгоритм 2020. URL : <https://www.notar.ks.ua/podil-zemelnyh-dilyanok/>.



25. Таранова О.Т. Проблемні аспекти діяльності реєстру речових прав на нерухоме майно в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 1. С. 140 – 143.

26. Турчин В. Закордонний досвід створення єдиного реєстру нерухомості. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С.204-209.

27. Федорович В. І. Право на земельну ділянку у разі набуття права власності на житловий будинок, будівлю або споруду. *Вісник Львівського університету*. Серія «Юридична». 2018. Вип. 66. С. 179–186.

28. Харитоновна Т. Є. Емфітевзис: земельний, цивілістичний та екологічний аспекти. *Екологічне право*. 2019. Вип. 3. С. 41-45.

29. Шульга М. В. Виникнення земельних прав. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 53–55.

30. Шульга М. В. Земельна ділянка як об'єкт земельних відносин. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 190–194.

31. Шульга М.В. Право спільної часткової власності на земельну ділянку в земельно-правовій доктрині України. *З/4 Право України*,3/42020. Вип.№5 С.116-127.

32. Яворська О. Договір як підстава виникнення права користування чужою земельною ділянкою для сільгосподарських потреб. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 120-124.

## Інтернет-ресурси

<http://portal.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

<https://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний портал Кабінету Міністрів України.

<http://www.menr.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства екології та природних ресурсів України.

<http://www.minagro.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України.

<http://land.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

<http://www.dzk.gov.ua> – сайт Центру державного земельного кадастру.

<http://www.zemres.com> – сайт землевпорядників України.

<http://www.zemli.com.ua> – [Земли.com.ua](http://www.zemli.com.ua): портал земельних вопросов.

<http://www.pravoua.com.ua> – офіційний сайт журналу «Право України».

<http://lib.rada.gov.ua> – сайт бібліотеки Верховної Ради України.

<http://www.nbu.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

[http://10.106.3.2/index.php?option=com\\_k2&view=item&id=65:elektro](http://10.106.3.2/index.php?option=com_k2&view=item&id=65:elektro) npiresursi. – Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.